

An analysis of obese student's attitudes towards physical education

Obez öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının incelenmesi¹

1

Emre Çavdar²
Ekrem Levent İlhan³
Oğuz Kaan Esentürk⁴

Abstract

In this study, it is aimed to analyze attitudes of obese students in high school towards physical education according to some variables. 74 secondary education student, 45 of them are girls and 29 boys who studied at three different Anatolian High Schools in the city of Niğde in the 2016-2017 academic year, have been participated in this study. As data collection tool, Physical Education attitude scale for secondary education students developed by Güllü and Güçlü (2009) has been used and coefficient of consistence (Cronbach Alpha) is 0,94. SPSS 23.0 packaged software has been used for assesing the result. Kolmogorov – Smirnov Test have been done regarding whether the data showed normal distribution or not and Kurtosis and Skewness values have been studied. Independent Sample T Test has been used to test the mean difference significance belonging to two group independent variables in the study. One Way ANOVA Test has been used to test the mean differences significance when the number of groups is more than two. At the end of the study, all of the attitude scores belonging to variables have been found high and it has been established that obese high school students' attitudes towards Physical Education show statistically significant difference,

Özet

Bu araştırmada, lise düzeyinde öğrenim gören obez öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Niğde ilinde bulunan üç ayrı Anadolu Lisesi'nde öğrenim gören 45 kız ve 29 erkek olmak üzere toplam 74 lise öğrencisi katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Güllü ve Güçlü (2009) tarafından geliştirilen "Ortaöğretim Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersi Tutum Ölçeği" kullanılmış olup ölçeğin iç tutarlılık katsayısı 0.94 olarak tespit edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 23.0 paket programı kullanılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine ilişkin Kolmogorov-Smirnov Testi yapılmış, Kurtosis ve Skewness değerleri incelenmiştir. Araştırmadaki iki gruplu bağımsız değişkenlere ait ortalama farkların anlamlılığını test etmek için parametrik hipotez testlerinden Independent Sample t testi kullanılmıştır. Grup sayısının ikiden fazla olduğu durumlarda gruplar arasındaki ortalama farklarının anlamlılığını test etmek için ise, One Way ANOVA testi kullanılmıştır. Araştırmanın sonunda, değişkenlere ait tutum puanlarının hepsi yüksek bulunmuş olup, liselerde öğrenim gören obez öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik

¹ Bu çalışma 15-18 Kasım 2017 tarihinde Antalya'da 15. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

² Doktora öğrencisi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, emrecavdar80@gmail.com

³ Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, leventilhan@gazi.edu.tr

⁴ Arş. Gör. Gazi Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, oguz_kaan61@hotmail.com

according to gender, in favor of boys ($p < 0,05$). Accordingly, it has been determined that students' cognitive attitudes according to obesity level for Physical Education show difference in favor of second grade obese students ($p < 0,05$) and no significant difference found in students' affective and behavioural attitudes ($p > 0,05$). It has been identified that high school students' attitudes towards Physical Education show no statistically significant difference according to their class level variable and time variable which they spent with their communication instruments ($p > 0,05$). As a result, when considering obese students' positive attitudes towards physical education and sports, in view of obtained findings, it is possible to say that physical education and sports may contribute to increase the participation of obese students and thus make them become healthy individuals.

Keywords: Obesity; Physical Education; Attitude; High school; Students.

[\(Extended English Summary is at the end of this document\)](#)

1. Giriş

Tarihte bir zamanlar güzelliğin ve ideal vücudun göstergesi olarak görülse de obezite, bugün tedavi gerektiren, tedavi edilmediğinde ciddi sonuçlar ortaya çıkaran ve tüm dünyada geniş bir kitleye ulaşmış önemli ve büyük bir sağlık problemidir. Obezite, Latince “obezus” sözcüğünden türetilmiştir. Şişman karşılığı olarak kullanılan “Obezus” iyi beslenmiş anlamına gelir (Ergül ve Kalkım 2011). Obezite genel olarak bedenın yağ kütlesinin yağsız kütleye oranının aşırı artması sonucu boy uzunluğuna göre vücut ağırlığının arzu edilen düzeyin üstüne çıkmasıdır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından “Sağlığı bozacak ölçüde vücutta anormal veya aşırı yağ birikmesi” olarak tanımlanmaktadır (WHO, 2008). Obezitenin belirlenmesi ve sınıflandırılmasında Beden Kitle İndeksi (BKİ) standardı kullanılmaktadır. DSÖ tarafından belirlenen bir formüle göre obezite, kişilerin vücut kilogram cinsinden ağırlıklarının, metre cinsinden boylarının karesine bölünmesi yoluyla belirlenmektedir. Elde edilen hesaplamalar sonucunda beden kitle indeksi 30 kg/m² ve üzerinde olan kişi obez olarak tanımlanmaktadır (Uluöz 2016). Obezite ile ilgili sınıflama Tablo 1’de gösterilmiştir (WHO, 1987).

Tablo 1. DSÖ’nün obezite sınıflandırılması

Gruplar	BKİ (kg/m ²)
Zayıf	< 18.50
Normal kilolu	18.50 - 24.99
Fazla kilolu	25.00 - 29.99
Hafif düzey obez (sınıf 1)	30.00 - 34.99
Orta düzey obez (sınıf 2)	35.00 - 39.99
İleri düzey obez (sınıf 3)	≥ 40.00

tutumlarının cinsiyete göre istatistiksel olarak erkekler lehine anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p < 0,05$). Benzer şekilde öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik obezite düzeyine göre bilişsel tutumlarının 2. sınıf obez öğrenciler lehine anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiş olup ($p < 0,05$), duyuşsal ve davranışsal tutumlarında anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p > 0,05$). Öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarının öğrenim gördükleri sınıf düzeyine ve iletişim araçları ile geçirdikleri süre değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p > 0,05$). Sonuç olarak, obez öğrencilerin beden eğitimi ve spor derslerine karşı tutumlarının olumlu olduğu göz önünde bulundurulduğunda elde edilen bulguların beden eğitimi ve spor derslerinin obez öğrencilerin spora katılımının artırılması ve dolayısıyla onların sağlıklı bireyler olmalarında önemli düzeyde katkısının olabileceğini söylemek mümkündür.

Anahtar Kelimeler: Obezite; Beden Eğitimi Dersi; Tutum; Lise; Öğrenci.

Obezitenin ortaya çıkmasında birçok sebep olmasına rağmen bu sebeplerin başında hareketsiz yaşam gelmektedir. İnsanoğlu yüzyıllar önce kendi bedenini kullanarak işlerini yürütmekteydi, şimdilerde teknolojinin kendisine sunduğu olanaklarla hareketliliğini her geçen gün biraz daha yitirmektedir ve buna bağlı olarak da başta sağlık sorunları olmak üzere, bireysel ve toplumsal birçok olumsuzluk beraberinde gelmektedir (İlhan, 2010). Özellikle 19.yy. dan sonra makineleşmenin hızla yayılması sonucu insanların daha önce beden güçlerini kullanarak yaptıkları işler makineler yoluyla yapılmaya başlanmış, bu durumun beraberinde getirdiği hareketsiz yaşam sonucu obezite dünyada giderek artmıştır. Dünya Sağlık Örgütü'nün (DSÖ) verilerine göre dünyada 1.6 milyar bireyin obez olduğu ve bu rakamın yakın gelecekte 2.3 milyara ulaşabileceği belirtilmektedir (WHO, 2000).

Kilo fazlalığı ve obezite sorunu sadece yetişkinlerde değil aynı zamanda çocuklar arasında da hızla yayılmaktadır. Çocukluk çağında, hareketsizliğin artmasıyla şişmanlığın artması arasında çok yakın bir ilişki vardır (Çınar, 2002). Daha önceki zamanlarda çocuklar daha çok hareket halindeyken ve zamanlarının çoğunu ev dışında arkadaşlarıyla oyun oynayarak geçirirken bugün fast food beslenmenin yaygınlaşması, bilgisayarlar ve televizyon karşısında geçirilen saatlerin artması, park ve bahçelerin iyice küçülüp oyun alanlarının neredeyse kaybolması, hareketsiz, aktiviteden uzak yeni bir nesil yaratmıştır (Müftüoğlu, 2005). Bu durum beraberinde çocuklar arasında obezitenin artmasına sebep olmuştur.

Buradan yola çıkarak insanların ve özellikle çocukların daha hareketli bir yaşama teşvik edilmesiyle obezitenin büyük bir çoğunluğun engellenebileceği düşünülebilir. Daha fazla hareket daha fazla enerji harcanmasını ve yağ yakılmasını sağlar. Bu noktada fiziksel aktivite önemli bir nokta oluşturmaktadır. Birçok çocuk fiziksel aktiviteyle ilk defa okullarda beden eğitimi dersleri sayesinde tanışmaktadır. Fiziksel etkinliğin yaşam boyu sağlığa ilişkin yararlarını anlamak için çocukluk döneminde önemli fırsatların elde edilebileceği ve beden eğitimi derslerinin de bu konuda önemli bir araç olabileceği söylenebilir (Arslan ve Altay, 2008). Beden eğitimi ve spor, çocukların ve gençlerin eğitimine ve gelişimine önemli katkı yapma potansiyeline sahiptir (Bailey, 2006). Okul öncesinden başlayarak ortaöğretimin sonuna kadar olan süreçte, beden eğitimi ve spora katılımın, öğrencilerin fiziksel, duygusal, sosyal ve zihinsel özelliklerini geliştirmede önemli bir rolünün olduğu, bu süreçte beden eğitimi ve spor dersinden öncelikle beklenen, öğrencilere hareket yetkinliklerini geliştirmede, aktif ve sağlıklı yaşam alışkanlıkları edinmede yol gösterici ve destekleyici olması, öğrencilerin, beden eğitimi ve spor yolu ile özyönetim, sosyal ve düşünme becerilerini de geliştirebilmeleri olarak vurgulanmıştır. Çünkü zihinsel, duyuşsal ve sosyal yönlerden sağlıklı ve dengeli bir gelişim, beden eğitimi ve sporun başta gelen amaçlarındandır (Avşar, 2009). Bu amaçların gerçekleşmesi sürecinde beden ve ruh yapısının eğitilerek geliştirilmesinde en etkili araç, hareket faktörünün her çeşidini ve ilkelerini kapsayan beden eğitimi ve spor eğitimidir (İnal, 2013). Beden eğitimi ve spor etkinlikleri, eğitimin bütüncü bir parçası olup, bedensel, ruhsal, sosyal ve duygusal yönden becerileri gelişmiş sağlıklı insanların yetiştirilmesinde önemli bir araçtır (Doğar, 1994). Beden eğitimi ve spor etkinlikleri, bireylerdeki birçok olumsuz özelliğin üstesinden gelecek dinamikleri kendi içerisinde bulduran ve bu yönüyle âdeta bir rehabilitasyon aracı olarak düşünülebilecek bir mekanizmadır. Bireylerin tüm gelişim yönlerine hizmet etmek suretiyle makro ölçekte topluma hizmet etmektedir (İlhan, 2010)

Okullarda Beden Eğitimi dersi hem beceri gelişimine ve fiziksel aktiviteye imkân sağladığı hem de sağlıklı yaşam ve beslenme noktasında öğrencilerin bilinçlenmesine katkıda bulunduğu için obez öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumu önemli bir nokta oluşturmaktadır. Tutumlar, sosyal psikolojinin popülerliğini her zaman koruyan bir kavramdır. Bu popülerliğin sebebi tutumların ortaya çıkacak olan davranışı etkilediği varsayımdır. Tutum “Bir şey veya bir kimse hakkında his veya fikir ya da bu his veya fikrin sebep olduğu davranış” şeklinde tanımlanmıştır (<http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/attitude>). Tutum kavramı tanımlamasında üç boyuttan söz edilir. Bireylerin tutuma yönelik bilgileri tutumun bilişsel boyutunu, bireylerin

duyguları tutumun duyuşsal boyutunu ve bireylerin tutumlarını ortaya koyan fiziksel hareketleri de tutumun davranışsal boyutunu ifade eder. (Baron ve Byrne'den Akt: İlhan, Esentürk, Yarımkaya, 2016). Hastad ve Lacy'ye (1989) göre, fiziksel aktivitelerle ilgili olumlu duygular, şüphesiz fiziksel aktivitelere gönüllü katılımın devamlılığını sağlamaktadır. (Akt: Özer, 2001). Bu duruma göre obez öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının olumlu olması onların derse katılımını arttıracak ve bununla beraber beden eğitimi derslerinin daha etkili bir şekilde işlenmesine sebep olacak ve obez öğrencilerde hareket etmeye karşı daha fazla istek oluşacaktır. Bu bağlamda liselerde öğrenim gören obez öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları önem arz etmektedir. Bu konu üzerine yapılan çalışmaların eksikliği ise bu çalışmanın önemini arttırmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, Obez öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını belirlemektir. Bu temel amaç doğrultusunda obez öğrencilerin cinsiyetlerine, sınıf düzeylerine, Günlük telefon, tablet, televizyon veya bilgisayarla geçirilen süre ve obezite derecesine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumları arasında fark olup olmadığını ortaya koymak amaçlanmıştır.

2. Materyal ve Yöntem

Bu bölümde araştırmada kullanılan materyal, izlenmiş olan metot, araştırmanın evreni, örnekleme, kullanılan veri toplama teknikleri ile verilerin analizleri açıklanmaktadır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma liselerde öğrenim gören obez öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının belirlenmesi amacıyla nicel araştırma türünde yapılmıştır. Araştırmada genel tarama (survey) modeli kullanılmıştır. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2004, s.79).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 Eğitim öğretim yılı bahar yarısında Niğde İli'nde bulunan Anadolu liseleri arasından kolay örnekleme yöntemiyle belirlenmiş; Merkez Cumhuriyet Anadolu Lisesi ve Atatürk Anadolu Lisesi ile, Niğde İli Bor İlçesi'nden Şehit Nuri Pamir Anadolu Lisesi'nde öğrenim gören ve beden kitle indeksi 30 ve üzeri olup Dünya Sağlık Örgütü (WHO) obezite sınıflandırmasına göre obez sınıfına giren öğrenciler arasından kolay örnekleme yöntemiyle belirlenmiş gönüllü 74 obez öğrenci oluşturmaktadır.

Toplamda 81 öğrenciye anket uygulanmış bunların 1 tanesi geri dönmemiştir. 6 tanesi ise hatalı ya da eksik cevaplanması sebebiyle değerlendirme dışı bırakılmıştır. Sonuç olarak örneklem 45 kız 29 erkek öğrenciden oluşmaktadır.

2.3. Verileri Toplama Aracı

Güllü ve Güçlü tarafından geliştirilen ortaöğretim öğrencileri için beden eğitimi dersi tutum ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin geliştirme aşamasında araştırmacılar tarafından öncelikle geniş bir literatür taraması yapılmış ve 50 ortaöğretim öğrencisine beden eğitimi dersi ile ilgili duygu, düşünce ve beklentilerini anlatan bir kompozisyon yazdırılmıştır. Literatür tarama ve kompozisyon sonucu elde edilen veriler dahilinde 90 soruluk madde havuzu oluşturulmuş olup, bunların arasından 70 madde ölçek taslağına alınmıştır. Kapsam geçerliliği için uzman görüşlerine başvurulmuştur. Ölçek taslağının yapı geçerliliği için 2006-2007 eğitim ve öğretim yılında 9., 10. ve 11. sınıflarda öğrenim gören öğrenciler arasından rasgele seçilen 300'ü kız ve 300'ü erkek toplam 600 öğrenciye ölçek taslağı uygulanmıştır. Uygulama sonucunda faktör analizi ve madde analizi yapılmıştır. Faktör analizi sonucunda 35 madde ölçeğe alınmıştır. Ölçeğin güvenilirliği için 50 ortaöğretim öğrencisine 45 gün

ara ile “test tekrar test” yöntemi uygulanmış olup Pearson Momentler Çarpım korelasyon kat sayısına bakılmış ve korelasyon kat sayısı 0,80 olarak bulunmuştur. Ayrıca ölçeğin iç tutarlığı için Cronbach Alfa kat sayısı 0,94 olarak bulunmuştur. Ölçek iki bölümden oluşmakta olup, birinci bölümde katılımcıların özelliklerine ilişkin 4 soru sorulmaktadır. İkinci bölüm ise ortaöğretim beden eğitimi dersi tutumlarını belirlemeye çalışan, bilişsel, duyuşsal ve davranışsal olarak üç alt boyuttan ve 11’i olumsuz 24’ü olumlu, beşli Likert tipine göre; “1- Kesinlikle Katılmıyorum, 2- Katılmıyorum, 3- Kararsızım, 4- Katılıyorum, 5- Tamamen Katılıyorum” seçeneklerinden oluşan 35 sorudan oluşmaktadır.

2.4. Verilerin Toplanması

Ölçek Niğde İli Merkez Cumhuriyet Anadolu Lisesi ve Atatürk Anadolu Lisesi İle Niğde İli Bor İlçesi Şehit Nuri Pamir Anadolu Lisesinde öğrenim gören 74 obez öğrenciye uygulanmıştır. Veriler yaklaşık olarak üç hafta içerisinde toplanmıştır. Ölçekler ders ortamında, okul idaresinin ve ders öğretmenlerinin izinleri alınarak, nasıl doldurulacağı hakkında bilgilendirilmeler yapıldıktan sonra uygulanmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Verilen analizine geçilmeden önce hatalı ve eksik doldurulan 6 ölçek değerlendirme dışı bırakılmıştır. Elde edilen veriler bilgisayara girilmiş ve değerlendirmede IBM SPSS 23.0 istatistik paket program kullanılmış, Öğrencilerin bilgileri ve görüşlerinin belirlenmesi için betimsel istatistik kısmında frekans, yüzde ve aritmetik ortalamalara yer verilmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine ilişkin Kolmogorov-Smirnov Testi yapılmış, Kurtosis ve Skewness değerleri incelenmiştir. Bağımlı değişkenlerin hepsinin -1,5 ile +1,5 aralığında olduğu görülmüştür. Bağımlı değişkenlerden olumsuz maddelerin frekans dağılımları, ortalama ve standart sapmaları olumluya çevrildikten sonra alınmıştır. Araştırmadaki iki gruplu bağımsız değişkenlere ait ortalama farklarının anlamlılığını test etmek için parametrik hipotez testlerinden biri olan Independent Sample T testi kullanılmıştır. Gurup sayısının ikiden fazla olduğu durumlarda guruplar arasındaki ortalama farklarının anlamlılığını test etmek için ANOVA testi kullanılmıştır. Tüm analizlerde anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

3. Bulgular

3.1. Ölçeğe Ait Cronbach Alpha Bulgusu

Yapılan bu çalışma için ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı 0,948 olarak bulunmuştur. Bu değere sahip bir ölçek yüksek bir güvenilirliğe sahiptir (Alpar 2012).

Araştırma gurubunun cinsiyet, öğrenim gördükleri sınıf, BKİ (Beden Kile İndeksi) ve iletişim araçları ile gün içerisinde geçirilen süre özelliklerinin betimsel istatistik dağılımı Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Araştırma gurubunun özelliklerini gösteren Betimsel İstatistik

		n	Yüzde
Cinsiyet	Kız	45	60,8
	Erkek	29	39,2
	Toplam	74	100,0
Sınıf	9	15	20,3
	10	39	52,7
	11	9	12,2
	12	11	14,9
	Toplam	74	100,0
	BKİ (kg/m2)	30	35
31		17	23,0
32		4	5,4
33		10	13,5
34		1	1,4
35		5	6,8
38		1	1,4
39		1	1,4
Toplam		74	100,0
İletişim Araçları Geçirilen Süre	1 saatten az	9	12,2
	1-2 saat	29	39,2
	3-4 saat	14	18,9
	5 saatten fazla	22	29,7
	Toplam	74	100,0

Tablo 2 verileri incelendiğinde örneklem gurubundaki 45 kişinin cinsiyetinin kız (%60,8), 29 kişinin cinsiyetinin erkek (%39,2) olduğu görülmektedir. Örneklem gurubundaki 35 kişinin BKİ 30 (%47,3), 17 kişinin BKİ 31 (%23), 4 kişinin BKİ 32 (%5,4), 10 kişinin BKİ 33 (%13,5), 1 kişinin BKİ 34 (6,8), 5 kişinin BKİ 35 (%6,8), 1 kişinin BKİ 38 (1,4) ve 1 kişinin 39(%1,4) olduğu görülmektedir. 67 kişinin 1. Grup obez (%90,4) ve 7 kişinin 2. Grup obez (%9,6) grubunda yer aldığı görülmektedir. Örneklem gurubundaki öğrencilerden, 15 kişinin 9. Sınıfta (%20,3), 39 kişinin 10. Sınıfta (%52,7), 9 kişinin 11. Sınıfta (%12,2) ve 11 kişinin 12. Sınıfta (%14,9) öğrenim gördükleri görülmektedir. Öğrencilerin iletişim araçları ile günlük vakit geçirme sürelerine bakıldığında 9 kişinin 1 saatten az (%12,2), 29 kişinin 1-2 saat (%39,2), 14 kişinin 3-4 saat (%18,9) ve 22 kişinin 5 saatten fazla (%29,7) vakit geçirdikleri görülmektedir.

Bağımsız değişkenlere ait duyuşsal, bilişsel ve davranışsal tutumların minimum puan, maksimum puan, toplam puan ve Standart Sapma Değerleri Tablo 3'de gösterilmiştir.

Tablo 3. Bağımsız değişkenlere ait duyuşsal, bilişsel ve davranışsal tutumların minimum puan, maksimum puan, toplam puan ve Standart Sapma Değerleri

	N	Minimum	Maksimum	Toplam	Ss
Duyuşsal	74	8	40	2073	8,044
Bilişsel	74	21	65	3487	11,281
Davranışsal	74	18	70	3531	12,174
Toplam	74	47	173	9091	29,62352

Araştırma grubunun duyuşsal boyuttaki tutumlarının toplam puanı 2073, minimum puanı 8 ve maksimum puanı 40, bilişsel boyuttaki tutumlarının toplam puanı 3487, minimum puanı 21, maksimum puanı 65, davranışsal boyuttaki tutumlarının toplam puanı 3531, minimum puanı 18 ve maksimum puanı 70 olarak bulunmuştur. Her üç boyutta toplam puana baktığımızda tutumların toplam puanı 9091, minimum puanı 47 ve maksimum puanı ise 173 olarak görülmektedir.

Araştırma gurubuna ait duyuşsal, bilişsel ve davranışsal tutum puan ortalamaları Tablo 4'de gösterilmiştir.

Tablo 4. Araştırma gurubunun duyuşsal, bilişsel ve davranışsal tutum puan ortalamaları

	N	Minimum	Maximum	\bar{X}	Ss
Duyuşsal	74	8	40	28,01	8,044
Bilişsel	74	21	65	47,12	11,281
Davranışsal	74	18	70	47,72	12,174
Toplam	74	47,00	173,00	122,8514	29,62352

Araştırma gurubun duyuşsal tutum puan ortalaması 28,01, bilişsel tutum puan ortalaması 47,12 ve davranışsal tutum puan ortalaması 47,72 olarak bulunmuştur.

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre ölçekten ve alt boyutlardan aldığı puanlar Tablo 5'de gösterilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin Cinsiyete Göre Ölçekten ve Alt Boyutlardan Aldığı Puanlar

Cinsiyet		N	Minimum	Maksimum	Toplam	\bar{X}	Ss
Kız	Duyuşsal	45	8	39	1148	25,51	8,101
	Bilişsel	45	21	64	2003	44,51	11,167
	Davranışsal	45	18	64	1993	44,29	11,343
	Toplam	45	54	164	5144	114,31	28,307
Erkek	Duyuşsal	29	8	40	925	31,90	6,315
	Bilişsel	29	21	65	1484	51,17	10,386
	Davranışsal	29	18	70	1538	53,03	11,663
	Toplam	29	47	173	3947	136,10	27,012

Tablo 5'e göre kız öğrencilerin ölçekten aldığı toplam puan 5144, ortalama 114,31, duyuşsal boyutta aldığı toplam puan 1148 ortalama 25,51, bilişsel boyutta aldığı toplam puan 2003 ortalama 44,51, davranışsal boyutta aldığı toplam puan 1993 ortalama 44,29 dur. Erkek öğrencilerin ölçekten aldığı toplam puan 3947, ortalama 136,10, duyuşsal boyutta aldığı toplam puan 925 ortalama 31,90, bilişsel boyutta aldığı toplam puan 1484 ortalama 51,17, davranışsal boyutta aldığı toplam puan 1538 ortalama 53,03'dür.

Lisede öğrenim gören obez öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının cinsiyet değişkenine göre t testi sonuçları Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Obezite grubunda bulunan lise öğrencilerinin cinsiyet değişkenine göre t testi sonuçları

Cinsiyet		N	\bar{X}	Ss	t	p
Duyuşsal	Kız	45	25,51	8,101	- 3,793	,001
	Erkek	29	31,90	6,315		
Bilişsel	Kız	45	44,51	11,167	-2,573	,012
	Erkek	29	51,17	10,386		
Davranışsal	Kız	45	44,29	11,343	-3,202	,002
	Erkek	29	53,03	11,663		

Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre duyuşsal tutumu $t(72) = -3,80$ $p < 0,05$ bilişsel tutumu $t(72) = -2,57$ $p < 0,05$ davranışsal tutumu $t(72) = -3,20$ $p < 0,05$ olarak bulunmuştur. Cinsiyet değişkenine göre lisede öğrenim gören obez öğrencilerin duyuşsal, bilişsel ve davranışsal tutumların hepsinde anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı kız öğrencilere göre Duyuşsal (Kız $\bar{X} = 25,51$), (Erkek $\bar{X} = 31,90$), Bilişsel (Kız $\bar{X} = 44,51$), (Erkek $\bar{X} = 51,17$) ve Davranışsal (Kız $\bar{X} = 44,29$), (Erkek $\bar{X} = 53,03$), tutumlarının daha fazla olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin içinde buldukları obezite gurubuna göre ölçekten ve alt boyutlardan aldığı puanlar Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7. Öğrencilerin Obezite Sınıfına Göre Ölçekten ve Alt Boyutlardan Aldığı Puanlar

	BKİ	N	Minimum	Maksimum	Toplam	\bar{X}	Ss
1	Duyuşsal	67	8	40	1841	27,48	8,167
	Bilişsel	67	21	65	3096	46,21	11,243
	Davranışsal	67	18	70	3138	46,84	11,918
	Toplam	67	47	173	8075	120,52	29,555
2	Duyuşsal	7	28	39	232	33,14	4,413
	Bilişsel	7	47	63	391	55,86	7,712
	Davranışsal	7	31	65	393	56,14	12,212
	Toplam	7	109	164	1016	145,14	20,684

Tablo 7’ye göre BKİ’ye (beden kitle indeksi) göre 1. Sınıf obez gurubunda bulunan öğrencilerin ölçekten aldığı toplam puan 8075, ortalama 120,52, duyuşsal boyutta aldığı toplam puan 1841 ortalama 27,48, bilişsel boyutta aldığı toplam puan 3096 ortalama 46,21, davranışsal boyutta aldığı toplam puan 3138 ortalama 46,84 dür. 2. Sınıf obez gurubunda bulunan öğrencilerin ölçekten aldığı toplam puan 1016, ortalama 145,14, duyuşsal boyutta aldığı toplam puan 232 ortalama 33,14, bilişsel boyutta aldığı toplam puan 391 ortalama 55,86, davranışsal boyutta aldığı toplam puan 393 ortalama 56,14’dür.

Lisede öğrenim gören obez öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının içinde buldukları obez sınıfının değişkenine göre t testi sonuçları Tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8. Obezite grubunda bulunan lise öğrencilerinin içinde buldukları obezite sınıfı değişkenine göre t testi sonuçları

	Obezite Sınıfı	N	\bar{X}	Ss	t	p
Duyuşsal	1	67	27,48	8,167	-1,800	,076
	2	7	33,14	4,413		
Bilişsel	1	67	46,21	11,243	-2,210	0,30
	2	7	55,86	7,712		
Davranışsal	1	67	46,84	11,918	-1,962	0,54
	2	7	56,14	12,212		

Obezite sınıfı değişkenine göre öğrencilerin duyuşsal tutumu $t(72) = -1,80$ $p > 0,05$ bilişsel tutumu $t(72) = -2,21$ $p < 0,05$ davranışsal tutumu $t(72) = -1,96$ $p > 0,05$ olarak bulunmuştur. Obezite sınıfı değişkenine göre lisede öğrenim gören obez öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı bilişsel tutumlarında anlamlı bir fark olduğu bu farkında BKİ, 35 ile 40 arasında yer alan 2. Grup obez öğrenciler (1.Grup $\bar{X} = 46,21$), (2. Grup $\bar{X} = 55,86$) lehine arttığı görülmektedir. Obezite sınıfı ile duyuşsal tutum ve davranışsal tutum arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıfa göre ölçekten ve alt boyutlardan aldığı puanlar Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9. Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıfa göre ölçekten ve alt boyutlardan aldığı puanlar

Sınıf		N	Minimum	Maksimum	Toplam	\bar{X}	Ss
9	Duyuşsal	15	20	39	459	30,60	5,986
	Bilişsel	15	34	63	750	50,00	10,085
	Davranışsal	15	38	65	790	52,67	8,966
	Toplam	15	102	164	1999	133,27	23,789
10	Duyuşsal	39	8	39	1015	26,03	9,252
	Bilişsel	39	21	65	1794	46,00	12,275
	Davranışsal	39	18	70	1775	45,51	13,586
	Toplam	39	47	173	4584	117,54	33,533
11	Duyuşsal	9	18	35	257	28,56	5,940
	Bilişsel	9	28	62	435	48,33	11,236
	Davranışsal	9	32	61	456	50,67	9,695
	Toplam	9	78	156	1148	127,56	25,496
12	Duyuşsal	11	19	40	342	31,09	5,700
	Bilişsel	11	34	60	508	46,18	9,662
	Davranışsal	11	29	63	510	46,36	11,281
	Toplam	11	96	160	1360	123,64	22,966

Tablo 9'a göre 9. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin ölçekten aldığı toplam puan 1999, ortalama 133,27, duyuşsal boyutta aldığı toplam puan 459 ortalama 30,60, bilişsel boyutta aldığı toplam puan 750 ortalama 50,00, davranışsal boyutta aldığı toplam puan 790 ortalama 52,67'dir. 10. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin ölçekten aldığı toplam puan 4584, ortalama 117,54, duyuşsal boyutta aldığı toplam puan 1015 ortalama 26,03, bilişsel boyutta aldığı toplam puan 1794 ortalama 46,00, davranışsal boyutta aldığı toplam puan 1775 ortalama 45,51'dir. 11. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin ölçekten aldığı toplam puan 1148, ortalama 127,56, duyuşsal boyutta aldığı toplam puan 257 ortalama 28,56, bilişsel boyutta aldığı toplam puan 435 ortalama 48,33, davranışsal boyutta aldığı toplam puan 456 ortalama 50,67'dir. 12. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin ölçekten aldığı toplam puan 1360, ortalama 123,64, duyuşsal boyutta aldığı toplam puan 342 ortalama 31,09, bilişsel boyutta aldığı toplam puan 508 ortalama 46,18, davranışsal boyutta aldığı toplam puan 510 ortalama 46,36'dır.

Lisede öğrenim gören obez öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre ANOVA testi sonuçları Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10. Obezite grubunda bulunan lise öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre ANOVA testi sonuçları

		Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Duyuşsal	Gruplar arası	361,281	3	120,427	1,933	,132
	Gruplar içi	4361,706	70	62,310		
	Toplam	4722,986	73			
Bilişsel	Gruplar arası	196,269	3	65,423	,504	,681
	Grup içi	9093,636	70	129,909		
	Toplam	9289,905	73			
Davranışsal	Gruplar arası	655,418	3	218,473	1,505	,221
	Grup içi	10163,622	70	145,195		
	Toplam	10819,041	73			

Öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre öğrencilerin duyuşsal tutumu $F(3-70)=1,93$, $p > 0,05$ bilişsel tutumu $F(3-70)=,50$, $p > 0,05$ davranışsal tutumu $F(3-70)=1,50$, $p > 0,05$ olarak bulunmuştur. Öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre lisede öğrenim gören obez öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı duyuşsal, bilişsel ve davranışsal tutumlarında anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

Öğrencilerin bir gün içerisinde iletişim araçları ile geçirdikleri süreye göre ölçekten ve alt boyutlardan aldığı puanlar Tablo 11’de gösterilmiştir.

Tablo 11. Öğrencilerin bir gün içerisinde iletişim araçları ile geçirdikleri süreye göre ölçekten ve alt boyutlardan aldığı puanlar

İletişim araçları	N	Minimum	Maksimum	Toplam	\bar{X}	Ss	
1 saatten az	Duyuşsal	9	8	34	231	25,67	8,261
	Bilişsel	9	21	63	405	45,00	12,073
	Davranışsal	9	25	64	426	47,33	12,816
	Toplam	9	54	149	1062	118,00	30,008
1-2 saat	Duyuşsal	29	12	39	850	29,31	6,520
	Bilişsel	29	25	63	1395	48,10	10,834
	Davranışsal	29	18	64	1420	48,97	10,933
	Toplam	29	55	163	3665	126,38	26,646
3-4 saat	Duyuşsal	14	9	39	421	30,07	8,757
	Bilişsel	14	34	64	708	50,57	11,008
	Davranışsal	14	30	65	733	52,36	10,180
	Toplam	14	74	164	1862	133,00	28,895
5 saatten fazla	Duyuşsal	22	8	40	571	25,95	9,100
	Bilişsel	22	21	65	979	44,50	11,702
	Davranışsal	22	18	70	952	43,27	13,850
	Toplam	22	47	173	2502	113,73	32,570

İletişim araçları ile günlük 1 saatten az vakit geçiren öğrencilerin ölçekten aldığı toplam puan 162, ortalama 118,00, duyuşsal boyutta aldığı toplam puan 231 ortalama 25,67, bilişsel boyutta aldığı toplam puan 405 ortalama 45,00, davranışsal boyutta aldığı toplam puan 426 ortalama 47,33’dür. İletişim araçları ile günlük 1-2 saat arası vakit geçiren öğrencilerin ölçekten aldığı toplam puan 3665,

ortalama 126,38, duyuşsal boyutta aldığı toplam puan 850 ortalama 29,31, bilişsel boyutta aldığı toplam puan 1395 ortalama 48,10, davranışsal boyutta aldığı toplam puan 1420 ortalama 48,97'dir. İletişim araçları ile günlük 3-4 saat arası vakit geçiren öğrencilerin ölçekten aldığı toplam puan 1862, ortalama 133,00, duyuşsal boyutta aldığı toplam puan 421 ortalama 30,07, bilişsel boyutta aldığı toplam puan 708 ortalama 50,57, davranışsal boyutta aldığı toplam puan 733 ortalama 52,36'dir. İletişim araçları ile günlük 5 saatten fazla vakit geçiren öğrencilerin ölçekten aldığı toplam puan 2502, ortalama 113,73, duyuşsal boyutta aldığı toplam puan 571 ortalama 25,95, bilişsel boyutta aldığı toplam puan 979 ortalama 44,50, davranışsal boyutta aldığı toplam puan 952 ortalama 43,27'dir.

Lisede öğrenim gören obez öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının iletişim araçları ile günlük vakit geçirme süresi değişkenine göre ANOVA testi sonuçları Tablo 12'de gösterilmiştir.

Tablo 12. Obezite grubunda bulunan lise öğrencilerinin iletişim araçları (Telefon, Tablet, Televizyon, Bilgisayar vb.) ile bir gün içerisinde geçirdikleri süre değişkenine göre ANOVA testi sonuçları

		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Duyuşsal	Gruplar arası	250,896	3	83,632	1,309	,278
	Grup içi	4472,090	70	63,887		
	Toplam	4722,986	73			
Bilişsel	Gruplar arası	386,287	3	128,762	1,012	,393
	Grup içi	8903,618	70	127,195		
	Toplam	9289,905	73			
Davranışsal	Gruplar arası	782,497	3	260,832	1,819	,152
	Grup içi	10036,543	70	143,379		
	Toplam	10819,041	73			

İletişim araçları ile geçirilen süre değişkenine göre öğrencilerin duyuşsal tutumu $F(3-70)=1,31$, $p > 0,05$ bilişsel tutum $F(3-70)=1,0$, $p > 0,05$ ve davranışsal tutum $F(3-70)=1,82$, $p > 0,05$ olarak bulunmuştur. Gün içerisinde iletişim araçları (Telefon, Tablet, Televizyon, Bilgisayar vb.) ile geçirdikleri süre değişkenine göre lisede öğrenim gören obez öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı duyuşsal, bilişsel ve davranışsal tutumlarında anlamlı bir fark görülmemiştir.

4. Tartışma ve Sonuç

Niğde İli Merkez ve Bor ilçelerinde lise düzeyinde öğrenim gören obez öğrencilerin cinsiyet, sınıf, obezite sınıfı (BKİ) ve iletişim araçları ile geçirilen süre değişkenine göre beden eğitimi dersine yönelik tutumlarına ilişkin tartışma ve yorumlar aşağıda sunulmuştur.

Bulgular cinsiyet yönüyle incelendiğinde kız ve erkek olarak her iki grubun tutum puanları ortalamaları yüksek çıkmakla beraber istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Erkek öğrencilerin davranışsal, duyuşsal ve bilişsel tutum puanlarının hepsinin kız öğrencilerden yüksek olduğu görülmektedir. Beden eğitimi dersine ilişkin genel olarak öğrencilerin tutumlarını inceleyen diğer araştırmalar incelendiğinde kız ve erkek öğrencilerin tutum puanları yüksek çıkmakla beraber erkek öğrencilerin tutum puanlarının kız öğrencilerden daha yüksek çıktığı görülmektedir. Smoll ve Schutz'da (1980), yaptıkları araştırmada erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının kız öğrencilerin tutumlarına oranla daha olumlu olduğunu bulmuşlardır. Koca ve Demirhan (2004) tarafından yapılan çalışmaya göre de erkeklerin tutum puanlarının kızların tutum puanlarına göre

anamlı bir fark oluşturduğu görülmektedir. Benzer olarak yapılan bir araştırmada da erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının kız öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutum puanlarına göre daha olumlu olduğu görülmüştür (Güllü ve Güçlü, 2007). Ayrıca elde ettiğimiz bulgular, Kangalgil ve ark. (2004), Şişko ve Demirhan (2002), Hünük (2006), Arslan ve Mendes (2002), ve Koca ve Aşçı (2002)'nin araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Erkek öğrencilerin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının daha yüksek olmasının kız öğrencilere kıyasla fiziksel olarak kendilerine güvenmeleri olduğu söylenebilir. Hürmeriç, Saraç ve Koçak'ın (2004) yaptıkları araştırmada erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre kas gücü, dayanıklılık ve esneklik gibi konularda kendilerine daha çok güvendikleri sonucunu bulmuşlardır. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre toplumsal yargılara daha fazla maruz kalmaları ve kendi bedensel algıları hususunda erkeklere göre daha hassas olmaları kız öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumlarını olumsuz etkilediği düşünülmektedir.

Obezite düzeyi (BKİ) olarak tutumları ele aldığımızda tutum puanları her iki obez sınıfında da yüksek olmakla beraber istatistiksel olarak duyuşsal ve davranışsal tutumlarda anlamlı bir farklılık görülmezken bilişsel anlamda 2. Sınıf obez öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık görülmektedir. Bunun sebebinin daha fazla kiloya sahip olan kişilerin zayıflamaya karşı daha istekli olmaları ve bu nedenle zayıflamak için ise spor ve harekete daha fazla ihtiyaç gerektiğini bilmeleri olarak düşünülmektedir.

9.10.11. ve 12. Sınıflarda öğrenim gören obez öğrencilerin hepsinde beden eğitimi dersine karşı tutumları yüksek bulunmuştur. Ancak sınıflararasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Holoğlu (2006), Gürbüz ve Özkan (2012) ve Gosset (2015) tarafından yapılan araştırmalarda sınıf değişkeni ile beden eğitimi dersine yönelik tutum puanları arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır. Ancak bazı araştırmalar (Stewart ve ark., 1991; Alenezi, 2005; Güllü, 2007; ALLihei, 2008; Hilland ve ark., 2009; Phillips, 2011; Ghofrani ve Golsanamlou, 2012). Beden eğitimi dersine yönelik tutumların sınıf değişkeni açısından anlamlı bir şekilde farklılaştığını göstermektedir. Yapılan bazı araştırmalarda sınıf düzeyi arttıkça tutum puanının arttığı bulunmuştur. (Güllü., 2007; Alpaslan., 2008; Uluşık ve ark., 2016) yapılan bazı araştırmalarda ise sınıf düzeyinin arttıkça tutum puanlarının azaldığı görülmektedir. (Uluşık., 2015; Keskin ve ark.,2016). Sonuç olarak sınıf değişkenine göre beden eğitimi dersine ilişkin tutumların tutarsızlık gösterdiği söylenebilir. Yapılan çalışmada tutum puanlarının 10. ve 12. sınıflarda 9. ve 11. Sınıflara göre daha düşük olduğu görülmüştür. 9. Sınıflarda diğer diğer sınıflara göre tutum puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Yapılan çalışmalarda 9. sınıf öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları olumlu olarak bulunmuştur (Hünük ve Demirhan, 2003: Kangalgil, Hünük ve Demirhan, 2004: Şişko ve Demirhan, 2002: Koca ve Demirhan, 2004:). 9. Sınıflarda tutum puanlarının yüksek çıkmasının sebebi olarak 8. Sınıftaki bir üst öğretim kurumuna geçiş sınavı sonrası 9. Sınıfta bir rahatlama olması olarak düşünülmüştür. Kangalgil, Hünük ve Demirhan (2006) tarafından yapılan araştırmada lise 1. Sınıf öğrencilerin tutum puanlarının 8. Sınıf öğrencilerinden yüksek çıktığı görülmektedir. 12. Sınıflarda tutum puanlarının daha düşük çıkması beklenen bir sonuçtur. 12. Sınıfların tutum puanlarının 9. ve 11. sınıflara göre daha düşük çıkmasının sebebinin üniversiteye giriş sınavlarına yönelik çalışmalar olduğu düşünülmektedir.

İletişim araçları ile geçirilen süreye göre liselerde öğrenim gören obez öğrencilerin tutumları incelendiğinde, bir gün içerisinde iletişim araçları ile geçirilen sürenin beden eğitimi dersine karşı tutumlarında anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmektedir. Tutum puanları incelendiğinde en düşük tutum puanını iletişim araçları ile 5 saatten fazla süre geçiren kişilerin oluşturduğu, 2. Sırada ise iletişim araçları ile 1 saatten az süre geçiren kişilerin oluşturduğu görülürken iletişim araçları ile 2-3 saat arası ve 3-4 saat arası meşgul olanların daha fazla tutum puanına sahip oldukları görülmüştür. Bu sonuca göre iletişim araçları ile 5 saatten fazla meşgul olan kişilerin iletişim araçlarına bağımlılık derecesinde sahip olduğu ve daha az aktif oldukları için beden eğitimi dersine karşı tutumlarının daha düşük olduğu düşünülebilir. Ayrıca iletişim araçları ile 1 saatten az meşgul olan kişilerin ise

zamanlarını daha çok ders çalışmaya harcayarak iletişim araçlarından uzak duran öğrenciler olduğu ve yine bu sebeple beden eğitimi ve spora karşı diğer iki gruptan daha az ilgi duydukları bununda yine beden eğitimi dersine karşı tutum puanlarının diğer iki gruptan düşük çıkmasının sebebi olduğu düşünülmektedir. Sonuç olarak Liselerde öğrenim gören obez öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları genel anlamda yüksek bulunmuştur. Buradan yola çıkarak beden eğitimi derslerinde obez öğrencilerin beden eğitimi ve sportif faaliyetlere katılımlarının daha çok desteklenmesi durumunda bu faaliyetlere katılımın artacağı düşünülmektedir. Beden eğitimi ve sportif faaliyetlere katılımın artması obez öğrencilerin sağlıklı bireyler haline gelmesini kolaylaştıracağı, bununda obezitenin yol açtığı sağlık sorunlarını önleyerek ülke ekonomisine uzun vadede katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

5. Öneriler

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin derslerde sadece performansa ve beceriye odaklanmalarından ziyade bireysel farklılıkları dikkate alarak ders işlemeleri sağlanmalı,

Milli Eğitim Bakanlığı öğretmen idareci ve velilere hizmet içi kurslar düzenleyerek obez öğrencilerin spora katılımını sağlayacak bilgilendirici çalışmalar yapmalı,

Beden eğitimi ve spor öğretmenleri obez öğrencileri görmezden gelmekten ziyade onlarla daha çok ilgilenerek ve onları zorlamadan spor yapmaya teşvik ederek sporu sevdirmeli. Ayrıca öğrenciler kendileri ile ilgilenen öğretmenlere daha çok yakınlık duyduklarından dolayı beden eğitimi öğretmenine yakınlık duyup spora biraz daha yakınlaşacaklardır.

Obez kız öğrencilerin kendilerine güven duymalarını sağlamak için beden eğitimi ve spor derslerinde hareketler basitten karmaşığa, kolaydan zora doğru yaptırmalı,

KAYNAKÇA

- Alenezi, M.A. (2005). Attitudes of Secondary Students Toward Physical Education Classes in Kuwait. (Unpublished Doctoral Dissertation). The Pennsylvania State University, Pennsylvania.
- AL-Liheibi, A.H. (2008). Middle And High School Students' Attitudes Toward Physical Education in Saudi Arabia. (Unpublished Doctoral Dissertation). University of Arkansas, Arkansas.
- Alpar, R., (2012). Spor, Sağlık ve Eğitim Bilimlerinden Örneklerle Uygulamalı İstatistik ve Geçerlik-Güvenirlik, SPSS'de Çözümleme Adımlarıyla Birlikte İkinci Baskı, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Alpaslan, S. (2008). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sergilediği Öğretim Davranışlarına İlişkin Algıları ve Öğrencilerin Bu Derse Karşı Geliştirdikleri Tutumları. Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi /Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Arslan, C. & Mendes, B. (2002). Orta dereceli okullarda beden eğitimi dersine yönelik öğrencilerin ilgi ve tutumlarının araştırılması (Elazığ Örneği). *Ege Üniversitesi Performans Dergisi*; **8: 1-2, 30-47**.
- Arslan, Y. & Altay, F. (2008). Sınıf öğretmenlerinin beden eğitimi ders programı ve ders uygulamalarına ilişkin görüşleri. *Hacettepe Spor Bilimleri Dergisi*, **19 (2), 63-79**.
- Avşar, Z. (2009). İlköğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersi Değerlendirme Süreci İle İlgili Görüşlerinin Belirlenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, **20 (3), 81-89**.
- Çınar, N. (2002). Çocukluk Çağında Şişmanlık Nedenleri. *Bilim ve Teknik*, **8: 417**.
- Doğar, Y. (1994). Türk Spor Yönetiminde Merkezileşme Eğilimleri. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Ergül, Ş. & Kalkım, A. (Derleme), (2011). Önemli Bir Kronik Hastalık: Çocukluk ve Ergenlik Döneminde Obezite. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, Sayı: **10 (2)**
- Ghofrani, M. & Golsanamlou, M. (2012). Students' Perception of Physical Education Courses And Its Relationship With Their Participation in Sport Activities. *European Journal of Experimental Biology*, **2 (3), 760-768**.
- Güllü, M. & Güçlü, M. (2007). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine İlişkin Tutum Ölçeği. Gazi Üniversitesi, Doktora Tezi. Ankara.
- Güllü, M. & Güçlü, M. (2009). Ortaöğretim Öğrencileri İçin Beden Eğitimi Dersin Tutum Ölçeği Geliştirilmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, **Cilt 3, Sayı 2**

- Gürbüz, A. & Özkan, H. (2012). Determining The Attudie of Secondary School Students Toward Physical Education of Sport Lesson (Muğla sample). *Pamukkale Journal of Sport Science*, 3,(2), 78-89.
- Gosset, M.E. (2015). Comparison of Attitude Toward Physical Education of Upper Elementary School in Skill Themes And Multi-Activity Classes. Unpublished Doctoral Dissertation, Columbia University, New York.
- Hilland, T.A., Stratton, G. & Vinson, D,et al., (2009). The Physical Education Predisposition Scale: Preliminary Development And Validation. *Journal of Sport Sciences*, 27(14), 1555-1563.
- Holoğlu, O.G. (2006). İlköğretim İkinci Kademedede Öğrenim Gören Kız Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumları. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Hünük, D. & Demirhan, G. (2003). İlköğretim Sekizinci Sınıf, Lise Birinci Sınıf ve Üniversite Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*, 14 (4), 175-184.
- Hürmeriç, I., Saraç, L. & Koçak, S. (2004). Karma ve Aynı Cinsiyet Gruplarında İşlenen Beden Eğitimi Derslerine Karşı İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Tutumları. 10. ICHPER.SD & 8. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 17-20 Kasım, Mirage Park Resort, Antalya.
- İlhan, L. (2010). The Culture of Sedentary Lives And Its Results. *Verimlilik Dergisi*, 2010 (3), 195-210.
- İlhan, E.L., Esentürk, O.K. & Yarımkaya, E. (2016). Zihinsel Engelli Bireylerin Sportif Etinliklere Yönelik tutum Ölçeği (zebseytö): Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması. *Jornal of Human Sciences*, 13(1), 111-1160.
- İnal, A.N. (2013). *Beden Eğitimi ve Spor Bilimi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kangangil, M., Hünük, D. & Demirhan, G. (2004). Spor Yapan ve Yapmayan Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumları. 10th ICHPER.SD European Congress and the TSSA 8th Internation Sport Science Congress, 17 November, Mirage Park Resort, Antalya.
- Kangangil, M., Hünük, D. & Demirhan, G. (2006). İlköğretim, Lise ve Üniversite Örencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutumlarının Karşılaştırılması, *Spor Bilimleri Dergisi*, Hacettepe J. of Sport Sciences, 17 (2), 48-57.
- Karasar, N. (2004). *Araştırmalarda Rapor Hazırlama*. (12.Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Keskin, N., Öncü, E. & Küçükklıç, S. (2016). Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum ve Öz yeterlilikleri, *Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 14 (1), 93-107. Ankara.
- Koca, C. & Aşçı, F.H. (2002). Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitime Yönelik Tutumları ve Atletik Yeterlik Düzeyleri. 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi: 27-29 Ekim Antalya.
- Koca, C. & Demirhan, G. (2004). An Examination of High School Students' Attitudes Toward Physical Education Wiht Regard to Sex and Sport Participation. *Perceptual & Motor Skills*, 98(3), 754-758.
- Müftüoğlu, O. (2005). *Hayat Bilgisi*, 47-49. İstanbul: Doğan Kitapçılık.
- Özer, D. (2001). *Engelliler İçin Beden Eğitimi Ve Spor*. (1. Basım). Ankara: Nobel Yayın-Dağıtım
- Phillips, S.R. (2011), *Upper Elementary School Students' Attitudes and Perceptions Toward Physical Education*. (Unpublished Doctoral Dissertation). Columbia University, New York.
- Sağlık Teknoloji Değerlendirme Daire Başkanlığı. (2014). Türkiye'de Obezite Tedavisinde Obezite Cerrahisinin Yeri. *STD* 2014.01/00 Ankara.
- Smoll, F. L. & Schutz, R. W. (1980). Children Attitudes Toward Physical Activity: A Longitudinal Analysis *Journal Of Sport Psychology*. 2, 137-147.
- Stewart, M.J., Green, S.R. & Huelscamp, J. (1991). Secondary Student Attitudes Toward Physical Education. *Physical Educator*, 48(2), 72-79.
- Şişko, M. & Demirhan, G. (2002). İlköğretim Okulları ve Liselerde Öğrenim Gören Kız ve Erkek Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 205-210.
- Uluşık, V. (2015). Ortaöğretim Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının Sınıf ve Cinsiyet Değişkenlerine Göre İncelenmesi. *Uluslararası Multidisipliner Akademik Araştırmalar Dergisi*, 2(3): 45-53.
- Uluşık, V., Beyleroğlu, M., Suna, N. & Yalçın, S. (2016). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumları ve akademik güdülenme düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi (Burdur il merkezi örneği). *Journal of Human Sciences*, 13(3), 5092-5106. doi:10.14687/jhs.v13i3.4026

- Uluöz, E. (2016). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Obez Bireylere Karşı Tutum Düzeylerinin Sınıf Değişkenine ve Bazı Değişkenlere Göre Karşılaştırılması. *Uluslararası spor, Egzersiz ve Antrenman Bilimi Dergisi*, **Cilt 2, Sayı 4**, 124-136, DOI: 10.18826/useeabd.267101
- World Health Organization. (1987). Measuring Obesity-Classification and Description of Anthropometric Data. Report on a WHO Consultation of The Epidemiology of Obesity. Warsaw 21-23 October 1987. Copenhagen: WHO, 1989. Nutrition Unit document, EUR/ICP/NUT, 123.
- World Health Organization. (2000). Obesity: preventing and managing the global epidemic (No. 894). World Health Organization.
- World Health Organization. (2008). Global Strategy on Diet Physical Activity and Health WHO Obezite Raporu, Updated: (2013). Erişim adresi: <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs311/en/>
- World Health Organization. Obesity and Overweight Fact Sheet No: 311, Geneva, WHO. Erişim adresi: <http://who.int/mediacentre/factsheets/fs3117en/print.html>
- <http://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/attitude>

Extended English Summary

Obesity, which is one of the biggest health problems of today's world and forms the basis of many diseases, is defined by World Health Organization (WHO) as "abnormal or excessive fat accumulation that may impair health" and the body mass index (BMI) standard is used in the determination and classification of obesity. People with a body mass index of 30 kg / m² and above are defined as obese. While there are many reasons for the occurrence of obesity, one of the main reasons is the progression of technology and the inactive life style brought with mechanization and malnutrition. Life, which is inactive and has no physical activity causes obesity to spread rapidly among children as well as adults. Physical activity is an important point here. Because more movement leads to more energy consumption and more fat burning. For this reason, it is possible to prevent the emergence of the problem of obesity by encouraging the active life of both adults and children. Generally, physical education constitute an important point because most of the children have the opportunity to meet sports and to do sports in physical education. Obese students' attitudes towards physical education is important since physical education contributes to the awareness of students about healthy living and nutrition and allows for physical activity besides skill development. Because their positive attitude towards physical education will enable them to move more by increasing their participation in the course. In addition, they will gain awareness of them by associating nutrition and sports with the information received during the lessons and they will lead active and health life by adopting lifelong sport philosophy as a principle. Therefore, the aim of this study is to determine obese students' attitudes towards physical education. In line with this main object, it is aimed to determine whether there are differences, which their attitudes towards physical education according to gender, class levels, obesity degree and time spent daily on telephone, tablet, television or computer usage of obese students.

This study have been conducted in quantitative research in order to determine the obese high school students' attitudes towards physical education.

The study group of this study has been determined by easy sampling method among Anatolian high school in Niğde and was done in spring term in 2016-2017 academic year. The study group consists of 74 volunteer obese students (45 girls and 29 boys) chosen by easy sampling method among students attend Cumhuriyet Anatolian High School and Atatürk Anatolian High School in central Niğde and Şehit Nuri Pamir Anatolian High School in Bor district and have BMI of 30 or greater.

As data collection tool, Physical Education attitude scale for secondary education students developed by Güllü and Güçlü (2009) has been used and coefficient of consistence (Cronbach Alpha) is 0,94. The scale consists of two parts and in the first part, 4 questions are about descriptive statistics. The second part consists of 35 questions which are prepared according to five point likert scale "1- I strongly disagree, 2- I disagree, 3- I undecided, 4- I agree, 5- I fully agree" and three sub-dimensions which are cognitive, affective and behavioral. 11 of these questions are negative and 24 of these questions are positive.

SPSS 23.0 packaged software has been used for assessing the data obtained. Frequency, percentage and arithmetic means have been given in descriptive statistics in order to determine the students' knowledge and opinions. Kolmogorov – Smirnov Test have been done regarding whether the data showed normal distribution or not and Kurtosis and Skewness values have been studied. All dependent variables have been found to be in the range of -1,5 to +1,5. Frequency distributions of negative substances from dependent variables have been taken after the mean and standard deviations were converted to positive. Independent Sample T Test has been used to test the mean difference significance belonging to two group independent variables in the study. One Way ANOVA Test has been used to test the mean differences significance when the number of groups is more than two. The significance level have been accepted as $p < 0.05$ in all analyzes.

When the findings have been examined in terms of gender, the mean scores of both girls and boys have been found to be high and as statistically significant difference has been found. It has seen that the male students have higher scores in terms of behavioral, affective and cognitive attitudes than female students ($p < 0.05$). The reason why male students' attitude scores are higher than female students is thought to be due to the fact that male students are more physically confident themselves in physical education. It is thought that girl students' attitude scores are lower than male students Because girls are more exposed to social pressure and judgments and they are more sensitive than men in their perceptions of their own bodies.

When we consider the attitudes according to obesity level (BMI), attitude scores are high in both obese classes. It has been determined that students' cognitive attitudes according to obesity level for Physical Education show difference in favor of second grade obese students ($p < 0,05$) and no significant difference found in students' affective and behavioural attitudes ($p > 0,05$). It is thought that the reason of significant difference in favor of second grade obese students in cognitive attitude level is that people who have more weight are more willing to lose weight because they suffer more and therefore they know that it is necessary to act and to lose weight.

Although, obese students studying at on class levels had high attitudes towards physical education and sports, no significant difference has been found between the classes ($p > 0,05$). The attitude scores of the 10th and 12th grades have been found lower than the 9th and 11th grades. The highest attitude score belongs to the 9th grade. Students' relaxation at 9th grade after a long preparation period for high school entrance exam is thought to be the reason for this situation. Similarly, it is thought that the preparation of 12th grades for university exams is the reason for the 12th grades to have low attitude scores according to 9th and 11th grades.

It has been identified that high school students' attitudes towards Physical Education show no statistically significant difference according to time variable which they spent on their communication devices ($p > 0,05$). However, attitude scores have been found to be high in all groups. When attitude scores are examined, it has seen that students, who more than 5 hours on using communication devices have the lowest attitude scores and students spending less than 1 hour on communication devices follow them. According to this result it is thought that, students, who are busy with communication devices for more than 5 hours have low attitudes due to their being less active in daily life and busy with addictive communication devices and it is thought that students, who are busy with communication devices for less than 1 hour have low attitudes due to their devotion to study more and away from physical education and sports activities.

As a result, obese high school students' attitudes toward the physical education have been found high in general. It is thought that participation physical education and sports activities will increase if obese students are supported more according to this situation. it is thought that increasing participation in physical education and sporting activities will make it easier for obese students to become healthy individuals and it will contribute to the national economy in the long term by preventing the health problems caused by obesity.